

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การศึกษา ในการดำเนินการพัฒนานั้นมีอุปสรรคสำคัญคือ การขาดแคลนบุคลากรและครู เชี่ยวชาญ ควบคู่กันนี้ประเทศไทยจึงพยายามอยุ่ตลอดมาที่จะเพิ่มพูนสถาบันทางการศึกษา และอุปกรณ์การศึกษา ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ จะเห็นได้ว่างบประมาณจัดสรรทาง ด้านการศึกษาสูงขึ้นทุกปี เพราะการศึกษานอกจากจะช่วยให้คนสามารถอ่านออก เขียนได้ มีความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการแล้ว การศึกษายังช่วยให้คนรู้จักชวนช่วยหาความรู้ รู้จักคิดและตัดสินใจโดยถูกต้อง การที่ประเทศไทยมีบุคลากร เช่นนี้ ย่อมทำให้การพัฒนาใน ด้านต่าง ๆ บรรลุผลได้รวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม แมว่าประเทศไทยจะเจริญก้าวหน้าทางด้านการศึกษาพอสมควร แต่ก็ยังมีขาดครุที่มีความรู้ ความชำนาญและมีประสบการณ์ในการที่จะถ่ายทอดความรู้ ซึ่ง ย่อมมีผลกระทบกระเทือนถึงคุณภาพของประชาชน เพราะระดับการศึกษาของคนส่วนใหญ่ ในประเทศสามารถเข้าใจ เป็น เครื่องวัดความเจริญทางปัญญาของประเทศนั้นได้

ควบคู่กันนี้จึงต้องเตรียมและสร้างครุที่มีคุณภาพสูง คือมีความรู้ ความ สามารถ มีคุณลักษณะและมีจิตใจสูง มีความเสียสละและเหมาะสมที่จะช่วยอบรมแนะ แนวทางให้คนชนไตรับการศึกษาอย่างถูกต้อง เป็นผล เมื่อถึงที่ตั้งที่ประเทศต้องการ การ เตรียมสร้างครุใหม่ที่มีคุณภาพสูงจะคงทำควบคู่กันไปกับการสร้างครุใหม่ปริมาณเพียงพอ คือมีจำนวนครุพอ เพียงที่จะให้การศึกษาอย่างทั่วถึงแก่คนชนในทุกส่วนของประเทศ มีครุ พอ เหมาะกับนี้ก็ เรียบแต่ละชั้นให้สามารถดูแลอบรมได้ทั่วถึง จำนวนครุพอ เหมาะกับสถาน ศึกษาในทุกระดับการศึกษา และในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการ การดำเนินการ ศึกษาจึงจะทันกับความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการสาขาต่าง ๆ

1 บุญถิ่น อัตถากร และ รัตนา ตันบุญเต็ก ดร. การเตรียมครุ. (พระ-
นุกร : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2513); หน้า 3 - 4.

ในปัจจุบัน การผลิตครู เป็นหน้าที่โดยตรงของกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดการสอนตามหลักสูตรชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และปริญญาทางการศึกษา นอกจากนั้นแล้ว ยังมีหน่วยราชการและสถาบันอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ผลิตครูสาขาต่าง ๆ เช่น กรมพลศึกษา กรมศิลปากร กรมอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรมหาวิทาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยศิลปากร

UNESCO² ได้แสดงจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

สถาบัน	1968	1969	1970
วิทยาลัยครู			
1. <u>ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา</u>			
ภาคกลางวัน	6,472	7,979	11,736
ภาคค่ำ	—	—	—
ระดับอนุปริญญา	20	18	35
บรรณารักษศาสตร์	27	36	18
2. <u>ประกาศนียบัตรประโยคครูประถม</u>	1,031	2,555	2,790
3. <u>ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง</u>			
ภาคกลางวัน	1,949	2,620	3,158
ภาคค่ำ	—	—	—

สถาบัน	1968	1969	1970
<u>มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</u>			
1. <u>การศึกษานันทิต</u>			
ภาคกลางวัน	496	684	879
ภาคค่ำ	923	1,084	1,379
2. <u>ประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ</u>	44	57	69
3. <u>การศึกษามหาบัณฑิต</u>	10	31	48
<u>มหาวิทยาลัยอื่น ๆ</u>			
1. <u>ปริญญาตรี</u>			
ภาคกลางวัน	149	219	250
ภาคค่ำ			
2. <u>ประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ</u>			
ภาคกลางวัน	63	68	60
ภาคค่ำ	—	—	—
3. <u>ปริญญาโท</u>	10	20	30
<u>การศอกนอกสถาบัน</u>			
1. <u>ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น</u>	3,698	3,805	3,500
2. <u>ประกาศนียบัตรประโยคครูประถม</u>	3	1	—
3. <u>ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง</u>	3,884	6,364	6,000

จากตารางนี้จะเห็นว่า การผลิตครูของสถาบันฝึกหัดครู และมหาวิทยาลัยต่างๆ ส่วนมากมีแนวโน้มสูงขึ้น แม้ว่าการเตรียมครูใหม่ปริมาณพอเพียงกับความต้องการจะมี ส่วนทำให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้น แต่ถ้ามองที่ด้านอื่นที่ย้อนคุณภาพ การส่งสอนอบรมเด็ก ก็จะไม่บังเกิดผลตรงตามเป้าหมาย ในการผลิตครูจึงต้องคำนึง เรื่องคุณภาพและปริมาณ ควบ

* การสร้างครูใหม่คุณภาพ ย่อมขึ้นอยู่กับอาจารย์ที่จะให้การศึกษาอบรมแก่บรรดา ผู้ที่จะไปเป็นครู อาจารย์เหล่านั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถ มี วุฒิสองพอดสมควร มีความเข้าใจพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาหรือผู้เรียน เข้าใจหลักสูตร การ วัตถุประสงค์และประเมินผลการศึกษา การบริหารการศึกษา เป็นต้น และสิ่งที่สำคัญยิ่งสิ่งหนึ่ง ก็คือ โปรแกรมการฝึกสอน* เพราะครูเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่สร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ ครู จึงควรเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกหัดอบรมอย่างดีที่สุด ไม่ใช่มีความรู้แต่เพียงทฤษฎีเท่านั้น แต่ จะต้องมีความสามารถนำเอาความรู้มาปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปรแกรมการฝึกสอน จะทำให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ทางการสอน อันจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง ขอบบพร่องต่าง ๆ เพื่อจะยึดอาชีพครูในอนาคตต่อไป

DEVOR ³ ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกสอนไว้ว่า

1. ให้นักศึกษาฝึกสอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและการจัด ระบบการศึกษา
2. ให้นักศึกษาได้ปรับปรุงบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับการที่จะเป็นครูที่ดีใน อนาคต
3. ให้นักศึกษาได้ฝึกการนำเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ ไปทูลงใช้
4. ให้นักศึกษามีความสามารถในการเลือกใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสม กับผู้เรียน
5. ให้นักศึกษาฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น
6. ให้นักศึกษาฝึกการใช้เทคนิคการวัดและประเมินผล

³ John W. Devor, The Experience Student - Teaching

(New York : McMillan Company, 1970), pp. 6 - 9.

✓ การฝึกสอนจึง เป็นการ เตรียมบุคคลที่จะออกไปประกอบอาชีพครู ให้สามารถนำ ทฤษฎีการศึกษาที่ได้เรียนมา ไปใช้ได้ และมีโอกาสฝึกทักษะต่าง ๆ ภายใต้การนิเทศ/ อย่างใกล้ชิดของอาจารย์นิเทศก์ การจัดโปรแกรมการฝึกสอนก็เพื่อให้นักศึกษาได้หาประ- สบการณ์ในค่านการอาชีพที่จะต้องกระทำในภายภาคหน้า เมื่อสำเร็จชั้นการศึกษาไปแล้ว ต้องการให้นักศึกษาฝึกสอนได้รู้จักประยุกต์ทฤษฎีให้เข้ากับการปฏิบัติ และรู้จักการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นที่มีอาชีพเดียวกัน

อย่างไรก็ตามโปรแกรมการฝึกสอนจะประสบความสำเร็จไม่ได้โดยหากปราศจาก การนิเทศ ดังนั้นการนิเทศจึงเป็นหัวใจของการฝึกสอน นักศึกษาฝึกสอนจำเป็นต้องได้ รับความช่วยเหลือจากบุคคลที่มีประสบการณ์ทางการสอน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น บุคคลเหล่านี้ได้แก่อาจารย์นิเทศก์จากสถาบันที่นักศึกษาฝึกสอนอยู่และอาจารย์พี่เลี้ยงของ โรงเรียนฝึกสอน

PIRES⁴ ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ ไว้ดังนี้

1. แนะนำนักศึกษาฝึกสอนในการ เตรียมเนื้อหา บทเรียน ก่อนนำไปสอน
2. แนะนำเรื่องการทำบันทึกการสอน เพื่อช่วยให้นักศึกษาฝึกสอนสามารถ สอนด้วยความเชื่อมั่น และมีประสิทธิภาพ
3. ตรวจสอบบันทึกการสอนของนักศึกษาฝึกสอน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไข
4. ช่วยเหลือนักศึกษาฝึกสอนให้เขาได้ประเมินผลตนเอง ได้ค้นพบความ สามารถและขอบเขตของตนเอง และมีความตั้งใจที่จะปรับปรุง ตนเองให้ดีขึ้นในทุกๆทาง
5. ใช้เครื่องมือหลายอย่างในการประเมินผลนักศึกษาฝึกสอน เช่น ใช้ แบบประเมินผลแบบ ตรวจสอบรายการ (check List) แบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) เป็นต้น

⁴ Edward A. Pires, Student Teaching Practices in Primary Teacher Training Institutions in Asia UNESCO (Bangkok : 1967), pp. 73 - 76.

6. สนับสนุนให้นักศึกษาได้ประเมินผลตนเอง

7. ให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ต่าง ๆ ในระหว่างการเรียนรู้ เช่น การปฏิบัติต่อนักเรียน การศึกษาเด็ก การวัดผลความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็ก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนฝึกสอน เป็นต้น

ผู้มีบทบาทสำคัญ เช่น เกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ในโปรแกรมการฝึกสอนก็คืออาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งเป็นอาจารย์ของโรงเรียนฝึกสอนหรือสถาบันที่ได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้ดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ และประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน เพื่อช่วยในการฝึกสอนดำเนินไปตามความมุ่งหมาย

ศาสตราจารย์ ดร. จรูญทัศน์ พุกกะมาน⁵ ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยงไว้ดังนี้คือ

1. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับงานประจำวันของครู
2. ให้คำแนะนำเรื่องการศึกษาเด็ก
3. แนะนำเรื่องการสอน การจัดกิจกรรมการสอน และการใช้อุปกรณ์
4. แนะนำการจัดและการปกครองชั้น
5. แนะนำการวัดผลความก้าวหน้าของเด็ก
6. แนะนำเรื่องการปรับปรุงโรงเรียน
7. แนะนำเรื่องการพัฒนาหมู่บ้าน

จะเห็นได้ว่าทั้งอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง มีบทบาทและความรับผิดชอบอย่างมาก ต่อความสำเร็จของนักศึกษาฝึกสอน แต่อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานใด ๆ ย่อมต้องมีอุปสรรค ในฐานะที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์

⁵ จรูญทัศน์ พุกกะมาน, เอกสารคำบรรยายวิชาการนิเทศการฝึกสอน. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510.

มหาวิทยาลัยศิลปากร แม้ว่าทางคณะศึกษาศาสตร์จะได้จัดให้มีการสัมมนาปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน แต่จัดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายวิชาการมัธยมศึกษาเท่านั้น ซึ่งใช้ระยะเวลาอันสั้นในการประชุมสัมมนา ทำให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมมนาไม่ละเอียดเท่าที่ควร ทำให้การจัดและประชุมสัมมนาโดยความสำคัญลงไปมาก

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงหวังว่าผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงโครงการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้บ้างตามสมควร

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกสอน ในขณะที่ทำการฝึกสอนอยู่ เช่น ปัญหาทางด้านวิชาการ วิชาครู การถ่ายทอดความรู้ การปรับตัว และปัญหาทางด้านมนุษยสัมพันธ์
3. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความคิดเห็นของบุคคล 3 จำพวกคือ

1. อาจารย์นิเทศก์ที่เคยทำการนิเทศ และกำลังทำการนิเทศในโรงเรียนฝึกสอนที่อยู่ในโครงการของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. อาจารย์พี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอนในโครงการของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. นักศึกษาฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ออกฝึกสอนในโรงเรียนฝึกสอน ในโครงการของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในภาคต้น ปีการศึกษา 2510

โรงเรียนฝึกสอนในโครงการของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มี 8 แห่ง คือ

1. โรงเรียน -ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย
2. โรงเรียนสามพรานวิทยา
3. โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
4. โรงเรียนราชินีบูรณะ
5. โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
6. โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม (สังวรเจษฎ์ประภาคม)
7. วิทยาลัยครูนครปฐม
8. โรงเรียนสาริต มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนี้

1. เป็นประโยชน์ต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่จะนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการฝึกสอน
2. เป็นประโยชน์ต่ออาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง ที่จะนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหลักการและวิธีปฏิบัติงาน
3. เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนฝึกสอน จะได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ลักษณะงาน วิธีการ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่โรงเรียนฝึกสอนแต่ละแห่งประสบอยู่

4: ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้ปรับปรุงตนเองทั้งด้านวิชาการ และบุคลิกภาพ ให้เหมาะสมกับการ เป็นครูที่ดีในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการโดยการค้นคว้าและศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำรา เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ และขอความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน เพื่อนำเอาความคิดเห็นเหล่านั้นมา เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างมีทั้งหมด 3 ชุด สำหรับอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และ นักศึกษาฝึกสอน

ลักษณะของแบบสอบถามมี 3 ประเภทคือ แบบตรวจคำตอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open End) แลวนำแบบสอบถามไปส่งให้กับอาจารย์นิเทศจำนวน 21 คน อาจารย์พี่เลี้ยงจำนวน 61 คน ที่โรงเรียนฝึกสอนทั้ง 8 โรงเรียน และนักศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรจำนวน 72 คน เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ได้นำมาวิเคราะห์เป็นร้อยละ หากค่าเฉลี่ยความคิดเห็น แลวนำความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และ นักศึกษาฝึกสอนมา เปรียบเทียบแสดงให้เห็นในตาราง นำผลของการวิเคราะห์มาตีความสรุป พร้อมกับข้อสังเกตแนะ

นิยามของคำต่างๆ ที่ใช้เป็นภาษาเฉพาะในการวิจัยนี้

ในการวิจัยนี้ มีศัพท์เฉพาะบางคำ ที่ควรอธิบายให้เข้าใจตรงกันคือ

อาจารย์นิเทศ หมายถึง อาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้รับแต่งตั้งจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้เป็นผู้ให้การฝึกสอนและประสานงานระหว่างโรงเรียนฝึกสอน อาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอน และ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์พี่เลี้ยง หมายถึง อาจารย์ในโรงเรียนฝึกสอน ที่เป็นอาจารย์ประจำ

ชั้น อาจารย์ประจำวิชา หรืออาจารย์อื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนฝึกสอนจัดให้ทำหน้าที่แนะนำช่วยเหลือนักศึกษาฝึกสอน

นักศึกษาฝึกสอน หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขามัธยมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งทางคณะศึกษาศาสตร์ส่งออกไปฝึกภาคปฏิบัติในโรงเรียนฝึกสอนในโครงการของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โรงเรียนฝึกสอน หมายถึง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และวิทยาลัยครู นครปฐม ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่ทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เลือกให้นักศึกษาฝึกสอนออกไปทดลองปฏิบัติการสอน และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารภายในโรงเรียนฝึกสอนนั้น ๆ

การฝึกสอน หมายถึง ประสบการณ์ภาคปฏิบัติ ที่ทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำหนดให้นักศึกษาออกฝึกในโรงเรียนฝึกสอน เพื่อให้นักศึกษาประกอบการทำงานทุกอย่างในหน้าที่ครู ใค้

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเหตุผลทำให้ผลของการวิจัยไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร คือ

1. แบบสอบถามของอาจารย์นี้ เทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน ใ้กรับกลับมาไม่ครบจำนวน

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามไม่ครบทุกข้อ

3. คำถามที่ใช้ในแบบสอบถาม อาจไม่รัดกุมพอ อาจทำให้ผู้ตอบไม่เข้าใจ จึงตอบคำถามไม่ตรงกับความต้องการ

4. ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาฝึกสอน ผู้วิจัยเลือก เฉพาะนักศึกษาฝึกสอนสาขามัธยม เท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากนักศึกษาฝึกสอนจึงอาจไม่ใช่เป็นตัวแทนของประชากร นักศึกษาฝึกสอนทั้งคณะศึกษาศาสตร์ใค้